

3. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року. Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/.

Якими можуть бути українські вчителі майбутнього: досвід переможців «Global teacher Prize». Режим доступу: <http://lviv1256.com/news/yakymy-mozhut-buty-ukrajinski-vchytelimajbutnoho-dosvid-peremozhstv-global-teacher>

Суха К.В., студентка групи ПО-2 ОС «Молодший бакалавр»
Науковий керівник
к. пед. н., доцент **Фенчак Л.М.**
Мукачівський державний університет

ДУХОВНЕ ЗДОРОВ'Я ОСНОВА ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Духовне здоров'я формується шляхом виховання в особистості позитивного спілкування, запобігання конфліктам, акцентуючи увагу на моральному вихованні як одній з важливих характеристик людини і суспільства. Духовне виховання і здоров'я повинно базуватися на природних реальних явищах, спілкуванні з довкіллям, дослідженням його з усіх сторін. Якщо держава зможе обмежити вплив на дітей електронних засобів масової інформації, то багато проблем у формуванні духовного здоров'я людини буде вирішено без особливих зусиль. Духовне здоров'я особистості формується протягом всього життя від самого народження. На його формування на початку впливають батьки і сім'я загалом, потім вихователі та вчителі у дитсадках та школах. Роль останніх є найвагомішою [1].

Дитина виховується в сім'ї і в школі. Школа створює сприятливі умови для всебічного формування особистості. Проте основа характеру, життєвої позиції, елементарна вихованість – бере початок у сім'ї. Значний вплив на формування духовного здоров'я маленької дитини мають батьківські настанови, бесіди, особистий приклад, сімейні звичаї. Нажаль, більшість дорослих у першу чергу націлюються на задоволення матеріальних потреб дитини, не даючи належної уваги формуванню вищих, морально-духовних її інтересів.

Діти переважно рідко чи навіть дуже рідко відвідують разом із батьками театри, виставки, екскурсії, церкву; вкрай обмеженим є й «живе спілкування» у сім'ї, адже душевно-духовний діалог з дорослими замінює «теле-іграшково-розважальна індустрія», внаслідок чого позитивний потенціал сімейного виховання істотно знижується. Як зазначає науковці, на духовне формування дітей у сім'ї значний вплив мають і такі чинники, як тип стосунків її членів, стиль спілкування, мікроклімат, який може бути як сприятливий, так і несприятливий. Не сприяє духовному розвитку дитини, зокрема, нервовий, напружений мікроклімат: він негативно позначається на психічному стані дитини, на рівні її самооцінки, налаштовує на підсилення її агресивності. Доброзичлива ж атмосфера, пронизана щирістю, взаєморозумінням, любов'ю, навпаки, створює надійне підґрунтя для розвитку відповідних якостей особистості дитини. Людські цінності властиві кожному, але для того, щоб їх ствердити, педагогічний процес повинен бути здатним перетворити культурні, духовні надбання в настанову й поведінку, що засновані на моралі, духовності, психологічному єднанні [1].

Основою виховання дитини є духовність сім'ї, яка виражається в суспільній моралі, етиці, естетиці та формуванні поведінки як певної системи відносин, дій, вчинків, зумовлених суспільними умовами та обставинами, в цьому полягає загально соціальна функція сім'ї. Духовність виховання – це система, уклад життя сім'ї, умова, яка забезпечує здійснення розумового, інтелектуального, емоційно-чуттєвого розвитку дитини та формування її світогляду.

Духовність не отожднюється з духовним життям суспільства. Вона виступає як спосіб розвитку особистості. Якщо світогляд передбачає вибір способу життя, то духовність

пов'язана з вибором свого власного образу, своєї долі та ролі, одним словом, із зустрічі з самим собою. Рівень духовності, на якому ми знаходимось, отримує своє відображення у наших взаємовідносинах з навколишнім світом та самим собою. Він проявляється в моделях довільних відповідей. Тому одним з головних інструментів духовного росту є постійний контроль, розуміння наших відповідей, нашої поведінки. Людина, оволодіваючи вмінням аналізу своїх довільних відповідей, учить культурі мислення; умінню розуміти наші почуття, осмислити порядність та емоційну цілісність; умінню проявляти в потрібний момент волю, рішучу дію, якщо вона морально оправдана [2].

Духовне здоров'я залежить від духовного світу особистості, його сприйняття складових духовної культури людства, освіти, науки, мистецтва, релігії, моралі, етики. Свідомість людини, її ментальність, життєва самоідентифікація, ставлення до сенсу життя, оцінка реалізації власних здібностей і можливостей в контексті власних ідеалів і світогляду - все це визначає стан духовного здоров'я індивіда.

Таким чином, під *духовністю* розуміють процес, за допомогою якого духовний потенціал душі розвивається урівноважено та гармонійно. Духовне перетворення особистості це процес виховання та навчання, які приводять до духовного росту. Духовний ріст є основою етики та моралі людини, його гуманістичного розвитку. Все, що сприяє духовному росту, спрямовано на добро. Якщо не керувати нашими природними потребами та бажаннями, вони можуть збити людину з духовного шляху.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко О.В. Становлення та розвиток поняття «здоровий спосіб життя» /О.В. Бойко // Морально-духовний розвиток особистості в сучасних умовах: наук.праць. Книга I. - К., 2000. - С.117-119

2. Особливості роботи вчителя початкової школи із здоров'язбереження учнів// Проблеми сучасної Педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. – Зб. статей: – Ялта: РВВ КГУ, 2012. – Вип.37. – Ч.2. – 280 с. – С. 112-119

Суходольська Ю.М., студентка групи ПОСП-2;
Науковий керівник:
к. пед. н., доцент Молнар Т.І.
Мукачівський державний університет

ХАРАКТЕРИСТИКА МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Проблема забезпечення пізнавальної активності учнів в освітньому процесі початкової школи сьогодні є однією з найактуальніших, оскільки з переходом до основної школи в учнів помітно зменшується інтерес до навчання, невпинно скорочується обсяг та знижується якість засвоєного навчального матеріалу, вчителю все важче вдається залучити дітей до повноцінної інтелектуальної діяльності. У зв'язку з цим, простежується протиріччя між необхідністю здійснювати учнями навчальну діяльність та відсутністю в них внутрішньої потреби до навчання. У Національній доктрині розвитку освіти відзначено, що освіта виступає основою розвитку особистості. У відповідності до цього, навчання має забезпечувати механізм саморозвитку кожного школяра, що, у свою чергу, потребує формування сталої позитивної мотивації до навчання.

Основи мотивів навчання закладаються у початковій школі, тому саме молодший шкільний вік має великі резерви формування мотиваційної сфери учнів. Саме на цьому етапі онтогенезу навчальна діяльність є провідною і значущо впливає на поведінку та усталення життєвої позиції дитини в ставленні до світу, до себе і навколишніх та визначає спрямованість і зміст її активності. Вивчення мотивів навчальної діяльності є центральною проблемою дидактики і психології. На загальнотеоретичному рівні проблему формування

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>